

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенка В.В.,
суддів: Гриціва М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А.,
Кривенди О.В., Маринченка В.Л., Панталієнка П.В.,
Прокопенка О.Б., Самсіна І.Л., Терлецького О.О., –

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом Фартухова Анатолія Вікторовича до відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в м. Марганці Дніпропетровської області (далі – відділення Фонду, Фонд відповідно) про визнання дій незаконними,

в с т а н о в и л а:

У березні 2013 року Фартухов А.В. звернувся до суду з позовом у якому просив: визнати протиправними дії відповідача щодо здійснення страхових виплат у розмірі меншому, ніж п'ятикратний розмір мінімальної заробітної плати; зобов'язати здійснити з 1 червня 2009 року перерахунок та виплату належних йому щомісячних страхових виплат, виходячи з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, з урахуванням сум, які були йому виплачені, та з 1 січня 2013 року нарахувати та виплатити щомісячні страхові виплати у розмірі, встановленому статтею 1197 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) до зміни обставин, що тягнуть перерахунок страхових виплат.

На обґрунтування позову посилається на те, що розмір страхових виплат мав обчислюватися відповідно до положень статті 1197 ЦК, виходячи з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, а не згідно з положеннями Закону України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі – Закон № 1105-XIV).

Марганецький міський суд Дніпропетровської області постановою від 30 жовтня 2013 року, залишеною без змін ухвалою Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду від 5 червня 2014 року, позов задовольнив.

Вищий адміністративний суд України постановою від 7 серпня 2014 року рішення судів попередніх інстанцій скасував та прийняв нове, яким відмовив у задоволенні позову.

Відмовляючи у задоволенні позову, касаційний суд дійшов висновку про помилковість застосування судами попередніх інстанцій для визначення розміру середньомісячного заробітку статті 1197 ЦК, оскільки в цьому випадку спеціальним нормативно-правовим актом, який регулює спірні відносини, є саме Закон № 1105-XIV.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України, Фартухов А.В. просить скасувати постанову Вищого адміністративного суду України від 7 серпня 2014 року та залишити в силі рішення судів попередніх інстанцій.

На обґрунтування заяви додано ухвали цього ж суду від 6 лютого 2014 року (№ К/9991/56265/12) та 28 травня 2014 року (№№ К/9991/30600/12, К/9991/55431/12), в яких, на думку Фартухова А.В., по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано положення Закону № 1105-XIV та статті 1197 ЦК.

У справах, рішення суду касаційної інстанції в яких додано до заяви для порівняння, цей суд дійшов висновку, що пріоритетному застосуванню до спірних відносин підлягають положення ЦК як такі, що набрали чинності пізніше.

Виконуючи вимоги пункту 1 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України щодо усунення неоднакового застосування норм матеріального права, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із нижченаведеного.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону № 1105-XIV законодавство про страхування від нещасного випадку складається із Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цього Закону, Кодексу законів про працю України, Закону України "Про охорону праці" та інших нормативно-правових актів.

Правове регулювання страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання за своїм завданням та сферою дії є дещо відмінним від правового регулювання цивільно-правових відносин у цілому.

Це підтверджується тим, що згідно з частиною другою статті 999 ЦК до відносин, що впливають із обов'язкового страхування, застосовуються положення цього Кодексу, якщо інше не встановлено актами цивільного законодавства.

Частиною першою статті 34 Закону № 1105-XIV встановлено, що сума щомісячної страхової виплати встановлюється відповідно до ступеня втрати професійної працездатності та середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я.

Водночас відповідно до частини першої статті 1197 ЦК розмір втраченого фізичною особою внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я заробітку (доходу), що підлягає відшкодуванню, визначається у відсотках від середнього місячного заробітку (доходу), який потерпілий мав до каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, з урахуванням ступеня втрати потерпілим професійної працездатності, а за її відсутності – загальної працездатності.

Середньомісячний заробіток (дохід) обчислюється за бажанням потерпілого за дванадцять або за три останні календарні місяці роботи, що передували ушкодженню здоров'я або втраті працездатності внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я. Якщо середньомісячний заробіток (дохід) потерпілого є меншим від п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, розмір втраченого заробітку (доходу) обчислюється виходячи з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати.

Аналізуючи наведені норми права, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України доходить висновку, що до виниклих правовідносин слід застосувати норми статті 34 Закону № 1105-XIV як спеціального, без субсидіарного (додаткового) застосування правила, наведеного в абзаці другому частини першої статті 1197 ЦК.

Оскільки суд касаційної інстанції правильно застосував норми матеріального права до встановлених у справі обставин, то у задоволенні заяви Фартухова А.В. слід відмовити.

Керуючись статтями 241, 242, 244 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

У задоволенні заяви Фартухова Анатолія Вікторовича відмовити.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.